

L'Agència Valenciana Antifrau emet una recomanació general sobre l'abús de l'enriquiment injust en el sector públic

València, 19 de mayo de 2020.- Una de les funcions de l'Agència Valenciana Antifrau (AVAF) és la de prevenció del frau i la corrupció i per aquest motiu ha elaborat una recomanació general amb el títol: "La via de l'enriquiment injust en el sector públic: ús o abús?".

L'AVAF ha elaborat una recomanació general sobre l'enriquiment injust la qual ve motivada per la constatació de com l'enriquiment injust ha passat de ser una figura per naturalesa excepcional a una pràctica habitual en les nostres administracions públiques convertint-se en un focus important de risc de frau i corrupció, en la mesura en què es posa el focus en els expedients econòmics que permeten el pagament a qui ha executat una prestació sense empara legal ni fiscalització prèvia per a evitar el seu empobriment (i el correlatiu enriquiment de l'Administració).

Depurar l'actuació administrativa que, al marge dels llits legals, va motivar l'encàrrec ajudaria a reconduir aquesta figura al seu pla excepcional. No obstant això, cap norma preveu la manera de fer-ho, per la qual cosa, en el seu lloc, es recondueix el seu tràmit a l'expedient econòmic de "rescabament per enriquiment injust" (REI, en cas de l'administració autonòmica) o "reconeixement extrajudicial de crèdits" (REC, en cas de l'administració local), generalitzant-se així com solució resarcitòria de pagaments.

Tot això posa en dubte el sotmetiment de l'Administració a la Llei i al Dret i, en àmbits com la contractació del sector públic, "normalitza" la fugida dels seus principis generals d'igualtat, transparència i lliure concurrència, posant en escac la lliure competència en el normal funcionament dels mercats i l'ús eficaç i eficient dels recursos públics.

Segons ha assenyalat la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) l'absència de concurrència competitiva en la contractació pública produeix una perduda econòmica per a les arques públiques que s'ha estimat en uns 47.500 milions d'euros anuals en produir-se una desviació a l'alça del 25% en els pressupostos de contractació.

En aquesta recomanació general de 56 pàgines es recullen els principals riscos que comporta l'ús de l'enriquiment injust com la falta de planificació i d'aplicació del procediment de contractació, l'autorització de pagaments irregulars o injustificats, l'alteració de la duració de contracte o l'absència de control sobre la inversió, entre altres.

Per a fer front a l'abús de l'enriquiment injust des de l' AVAF es proposen fins a 11 mecanismes de prevenció que poden adoptar les administracions públiques i que suposen en la pràctica implementar una cultura de l'ètica i la integritat pública.

Entre els mecanismes proposats es troben la planificació de les polítiques públiques i la seua execució, el sotmetiment al mandat de la Llei per a realitzar encàrrecs i per a compensar el seu pagament, la transparència per a garantir l'efectiva rendició de comptes, la dotació de personal qualificat en els serveis jurídics així com en els serveis gestors i de control intern.

Aquest és sens dubte un dels punts on més recalcament fa la recomanació general pel que assenyala les responsabilitats que l'abús de l'enriquiment injust pot tindre per a les autoritats i el personal al servei de les administracions públiques entre les quals es troben la responsabilitat disciplinària, la responsabilitat per infracció de la normativa de bon govern, la responsabilitat comptable o la responsabilitat penal quant a la possible existència de prevaricació, suborn, tràfic d'influències o malversació. Així mateix, recorda la possible responsabilitat de les entitats que han executat la prestació.

Finalment en els documents es recullen 6 conclusions i es proposen 10 recomanacions amb la finalitat de contribuir al fet que l'enriquiment injust torne a tindre naturalesa d'excepcionalitat.

El Director de l'AVAF ha declarat sobre la publicació d'aquesta recomanació que "l'enriquiment injust cobra una especial importància en aquests moments de crisi per la COVID-19 ja que durant l'estat d'alarma s'ha recorregut des de les administracions públiques a les contractacions d'emergència i cal no oblidar que aqueixes contractacions no poden quedar al marge de la necessària justificació, transparència i control".

El document ha sigut remés,entre altres, als grups parlamentaris, conselleries, ajuntaments, diputacions, Síndic de Greuges, Sindicatura de Comptes, Comitè Econòmic i Social, Consell Jurídic Consultiu, universitats, Col·legi de Secretari, Interventors i Tresorers (COSITAL), col·legis oficials d'advocats, gestors administratius, sindicats, associacions d'empresaris, associacions de personal de les administracions públiques, etc.

Enllaç al document